

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.
Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår referanse: 18/01422-2
Arkivkode: 0
Saksbehandler: Marte Malones,
Deres referanse:
Dato: 27.03.2020

Forslag til krisepakke for kollektivtrafikken i Norge

Utbruddet av Covid-19 (koronaviruset) og myndighetenes tiltak for å redusere smittespredning medfører et dramatisk bortfall av billettinntekter i kollektivtransportsektoren. I det følgende foreslås innretning på en krisepakke for kollektivtrafikken i Norge.

Stortinget vedtok enstemmig 19.03.2020 følgende, jf. romertall C:

I
Stortinget ber regjeringen legge til rette for at samfunnskritiske funksjoner og andre offentlige instanser som skal håndtere de praktiske konsekvensene av korona-pandemien, som kommuner, helsevesen og Nav, sikres nødvendige ressurser for å kunne håndtere oppgaven.

II
Stortinget ber regjeringen om å kompensere kommunene og fylkeskommunene for urimelige virkninger av skattesvikt, inntektsbortfall og merutgifter i forbindelse med håndteringen av smittesituasjonen og endret økonomisk utvikling siden vedtatt statsbudsjett.»

Kollektivtransporten vil ikke kunne ivareta sin samfunnskritiske funksjon uten økonomisk bistand

Samferdselsdepartementet har definert persontransport som en samfunnskritisk funksjon som skal opprettholdes. Kollektivtransporttilbudet må opprettholdes for å sikre transport av samfunnskritisk nøkkelpersonell. Det må sikres tilstrekkelig kapasitet for å legge til rette for at reisende kan overholde smittevernfarene råd om å holde avstand fra hverandre. I tillegg må kollektivtransporttilbudet raskt kunne gå tilbake til normal drift når situasjonen normaliseres.

Billettinntektene står for opp mot om lag 50 prosent av finansieringen av fylkeskommunal kollektivtransport. Foreløpige tall fra Ruter viser at billettinntektene er redusert med 90 prosent siden 12. mars 2020. Andre fylkeskommunale kollektivselskap melder om liknende utvikling. På samme tid opplever kollektivselskapene en tilstrømning av kunder som vil ha refundert periodekort. Per i dag er det usikkert hvor stort det totale inntektsbortfallet blir, men Ruter legger til grunn et månedlig inntektstap på mellom 330-380 mill. kr.

Et foreløpig estimat på landsbasis er et bortfall av billettinntekter på 170 mill. kr per uke, under forutsetning av at kommunene dekker en viss andel av kostnadene ved kommunebaserte transporttjenester.

Et slikt dramatisk bortfall av inntekter er ikke noe kollektivselskapene eller fylkeskommunene er i stand til å håndtere. Uten bistand forventes det at sentrale ledd av dagens infrastruktur og verdikjede må avvike sin virksomhet eller blir rammet av konkurs, noe som innebærer at kollektivtransporten ikke kan opprettholdes og en samfunnskritisk funksjon bortfaller.

Dersom sentrale ledd faller bort vil det på lengre sikt ikke være mulig raskt å gå tilbake til normal drift når situasjonen normaliseres da det tar lang tid å bygge opp infrastruktur og kompetanse. Dette vil føre til en vekst i persontransport med privatbil, og til utfordringer knyttet til fremkommelighet og miljø i storbyene.

Forslag til modell for direkte statlig kompensasjon av kollektivselskapene

Vi foreslår en modell der staten kompenserer for bortfall av billettinntekter i kollektivtrafikken, inkludert i fylkeskommunal ferge drift, som følge av utbruddet av koronaviruset og myndighetenes iverksatte tiltak, gjennomført på en slik måte at dagens forretningsmodeller og kontraktstrukturer best mulig blir ivaretatt.

Dette innebærer at staten trer inn i rollen som «kollektivtrafikkunde» og yter erstatning/tilskudd for bortfall av billettinntekter og for eventuelle inntektstap i skoleskyssordningen til administrasjonsselskap / fylkeskommune. I de tilfeller der en har administrasjonsselskap, vil erstatningen/tilskuddet gå direkte fra staten til administrasjonsselskapet. I de tilfeller der kollektivtrafikken blir styrt direkte fra fylkeskommunen, vil erstatningen/tilskuddet gå fra staten til fylkeskommunen som øremerkede midler som kompensasjon for bortfall av billettinntekter.

Modellen gjør det mulig å bygge videre på de vanlige forretningsmodellene i resten av verdikjeden, hvor dagens kontraktstrukturer og pengestrømmer kan benyttes og videreføres. Enkelt sagt erstattes inntektstapet fra de reisende med statlig erstatning/tilskudd. Dette medfører at driften vil gå som før og alle deler av verdikjeden vil fungere, og eksisterende forretningsavtaler vil ikke bli sagt opp eller endret vesentlig. Inntektsreduksjonen defineres ut fra godkjent budsjett for den aktuelle perioden.

Det forventes også å oppstå reduserte kostnader i kollektivtrafikken, for eksempel ved at ruteproduksjonen må reduseres, også som en konsekvens av sykefravær eller karantene, eller at tilbudet reduseres. I de tilfeller dette fører til lavere kostnader for administrasjonsselskapet / fylkeskommunen, trekkes bortfall av reelle kostnader fra erstatningen/tilskuddet for billettinntektsbortfallet. Dermed løser en også denne delen gjennom dagens kontraktstrukturer. En slik løsning er enkel, skaper svært forutsigbare forhold og partene i verdikjeden kan konsentrere seg om å levere de samfunnskritiske tjenestene.

Vi vurderer det slik at støtte kan gis i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 (2) bokstav b, «*støtte som har til formål å bøte på skader som skyldes naturkatastrofer eller andre eksepsjonelle hendelser*», jf EU-Kommisjonens meddelelse av 13. mars d.å. om kompensasjon til selskaper for skade som er en direkte følge av koronautbruddet med hjemmel i TEUV artikkel 107(2)(b).

Forslag til vedtak:

1. Stortinget ber regjeringen kompensere bortfall av billettinntekter som følge av de tiltak myndighetene har satt inn, gjennom statlig erstatning/tilskudd direkte til fylkeskommunene eller de fylkeskommunale administrasjonsselskapene.
2. Den statlige erstatningen/tilskudd reduseres med faktiske kostnadsreduksjoner som måtte oppstå for administrasjonsselskapet / fylkeskommunen.

Tore O. Sandvik
Fylkesordfører, Trøndelag

Raymond Johansen
Byrådsleder, Oslo kommune

Halvard Ingebrigtsen
Fylkesrådsleder, Viken

Terje Riis Johansen
Fylkesordfører, Vestfold & Telemark

Arne Thomassen
Fylkesordfører, Agder

Marianne Chesak
Fylkesordfører, Rogaland

Jon Askeland
Fylkesordfører, Vestland

Tove Lise Torve
Fylkesordfører, Møre & Romsdal

Even Aleksander Hagen
Fylkesordfører, Oppland

Tomas Norvoll
Fylkesrådsleder, Nordland

Bjørn Inge Mo
Fylkesrådsleder, Troms & Finnmark

Bjørn Arild Gram
Styreleder, KS

Olav Grøtting
Daglig leder, kollektivtrafikkforeningen

Dag-Einar Sivertsen
Forbundssekretær, Fellesforbundet

Jon H. Stordrange
Adm. dir., NHO Transport

Anne-Kari Bratten
Adm. dir, Spekter

Frode Sund
Adm. dir, NHO Sjøfart

Stein Guldbrandsen
Forbundssekretær, Fagforbundet

Finn Arne Solberg
Seksjonsleder, Jernbaneforbundet

Jim Klungnes
Forbundsleder, Yrkestrafikkforbundet

Liste over mottakere:
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel

Mottakere: Finanskomite på Stortinget

Kopi: Fremskrittspartiets stortingsgruppe
Venstres stortingsgruppe

Høyres stortingsgruppe
Arbeiderpartiets stortingsgruppe
Kristelig Folkepartis stortingsgruppe
Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe
Senterpartiets stortingsgruppe
Kommunal- og forvaltningskomite på Stortinget
Transporet- og kommunikasjonskomiteen på Stortinget
Miljøpartiet de grønnes stortingsgruppe
Rødts stortingsgruppe